

UNIVERSELL UTFORMING SPILLEMIDLER

JOSTEIN KVERNES SALVESEN
FAGLEDER ALLMENN KULTUR OG IDRETT
ROGALAND FYLKESKOMMUNE

Universell utforming av idretts- og nærmiljøanlegg

Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2023

For tildeling i 2024

UNIVERSELL UTFORMING

- Universell utforming har hele befolkningen som målgruppe.
- Universell utforming er en samfunns kvalitet med **særlig** betydning for personer med funksjonsnedsettelse, som f. eks.:

nedsatt bevegelse

nedsatt hørsel

nedsatt syn

nedsatt kognitive ferdigheter

overfølsomhet for materialer og forurensing i luft

- Universell utforming er et viktig virkemiddel for å oppnå god tilgjengelighet og omgivelser som er trygge og praktiske å bruke.
- Likestilt deltakelse, god livskvalitet og god folkehelse.

Universell utforming – «idretts glede for alle»

- Den organiserte idretten har selv påtatt seg et ansvar og har høye mål om å gi utøvere med funksjonsnedsettelse et godt aktivitetstilbud på alle nivåer.
- Utformingen av anlegg er en viktig forutsetning for denne inkluderingen. Lokale idrettslag har, gjennom sin brede tilslutning, en viktig samfunnsbyggende funksjon.
- Gjennom deltakelse i trening eller konkurranser utvikles enkelt mennesket både fysisk og mentalt. Idrett er en kilde til glede, overskudd, fysisk mestring, koordinering, og deltakelse i meningsbærende fellesskap.
- Det er derfor viktig at anleggene er universelt utformet, og at idrettslagene legger til rette for at de som ønsker det kan delta i alle typer aktiviteter.

Universell utforming av idretts- og nærmiljøanlegg

UNIVERSELL UTFORMING AV IDRETTS- OG NÆRMILJØANLEGG

Veilederen gir praktiske råd for planlegging og bygging av idrettsanlegg for å følge opp regjeringens visjon og gjeldende lover.

Likestillings- og diskrimineringsloven og Plan- og bygningslov, med tilhørende forskrifter, er særlig lover som gir føringer for utforming av anlegg.

Kultur- og likestillingsdepartementet arbeider med å revidere veilederen, som etter planen skal ferdigstilles våren 2024.

1	Universell utforming	10
1.1	Definisjon	10
1.2	7 prinsipper om universell utforming	11
1.3	Inkluderende planprosess	12
1.4	Tilgjengelighet for alle gjennom sektoransvarsprinsippet	12
2	Universell utforming og brannsikkerhet	14
3	Spillemidler	16
4	Fysisk aktivitet og idrett for alle	18
5	Nedsatt funksjonsevne	20
5.1	Nedsatt bevegelse	20
5.2	Nedsatt hørsel	20
5.3	Nedsatt syn	20
5.4	Nedsatte kognitive ferdigheter	21
5.5	Overfølsomhet for materialer og forurensinger i luft	23
6	Bestemmelser for utforming av anlegg	25
6.1	Tomtevalg	25
6.2	Atkomst, uteareal og parkering	25
6.3	Inngangsparti	30
6.4	Planløsning og utforming	32
6.5	Manøverknapper og skilt	39
6.6	Lyd og vibrasjoner	40
6.7	Garderobes, toalett, badstue	40
7	Fellesfunksjoner	47
7.1	Generelle hensyn	47
7.2	Vestibyle	47
7.3	Idrettsgarderobes	47
7.4	Toalett	48
7.5	Dusjrom	48
7.6	Badstu	49
7.7	Servicearealer	49
7.8	Tribuner	49
	Illustrasjon: Tribune	51
7.9	Akustikk	52
7.10	Teleslynge	52
8	Eksempler på anlegg	53
8.1	Idrettshaller	53
8.2	Haller for gymnastikk og turn	56
8.3	Ishall	57
8.4	Svømmeanlegg	57
8.5	Klubbhus og lignende anlegg	57
8.6	Rideanlegg	58
8.7	Golfanlegg	59
8.8	Langrennsanlegg	59
8.9	Alpinanlegg	59
8.10	Vannsportanlegg	60
8.11	Ballbaner og nærmiljøanlegg	60
8.12	Anlegg for friluftsliv	60
8.13	Fiskeplasser	61

UNIVERSELL UTFORMING AV IDRETTS- OG NÆRMILJØANLEGG

- Veilederen retter spesiell oppmerksomhet mot god utforming for personer med nedsatt funksjonsevne.
- Ved å ivareta hensynet til ulike grupper av personer med nedsatt funksjonsevne, har det vist seg at også andre opplever høy grad av kvalitet og funksjonalitet i idrettsanleggene.

Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2023

For tildelinger i 2024

Spillemidler og universell utforming

Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet

- Universell utforming er i dag et styrende krav i nye anlegg:
*«Anlegget **skal** være universelt utformet».*
- Det betyr at anlegget skal være utformet på en slik måte at det kan, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpasning eller en spesiell utforming, brukes av alle.
- For idrettsanlegg omfatter disse prinsippene alle som bruker anlegget.
- Ved rehabilitering av anlegg skal det også gjøres en vurdering av om anlegget tilfredsstiller kravene til universell utforming og eventuelle tiltak for å rette avvik fra gjeldende krav.

Universell utforming av idretts- og nærmiljøanlegg

Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2023

For tildeling i 2024

Spillemidler og universell utforming

Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet

- Det er mulig å søke om spillemidler til universell utforming av eldre idrettsanlegg.
- Det kan søkes om tilskudd til ombygging av anlegg eller nybygg av deler til anlegg slik at det tilfredsstillende kravene til universell utforming.
- Det vil si der man gjør endringer på en del av anlegget slik at helheten blir universelt utformet.
- I planene for ombygging av anlegget må det komme fram at ombyggingen gir en tilfredsstillende helhetsløsning og ikke kun delvis forbedring av anlegget.

Universell utforming av idretts- og nærmiljøanlegg

Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2023

For tildeling i 2024

Spillemidler og universell utforming

Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet

Tilskudd kan ikke kombineres med rehabiliteringstilskudd fordi kravet om universell utforming inngår i kravene som stilles ved rehabilitering.

Universell utforming av eldre idrettsanlegg - hvor mye kan det søkes om?

- **Tilskudd på inntil 50 % av godkjente kostnader, maksimalt kr 1 000 000,-.**

Universell utforming av idretts- og nærmiljøanlegg

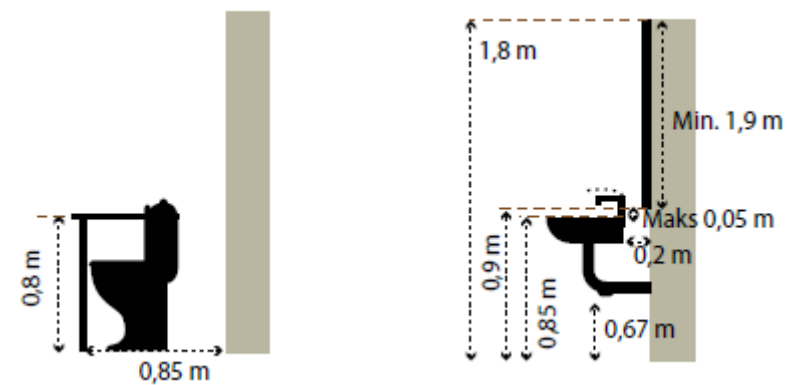
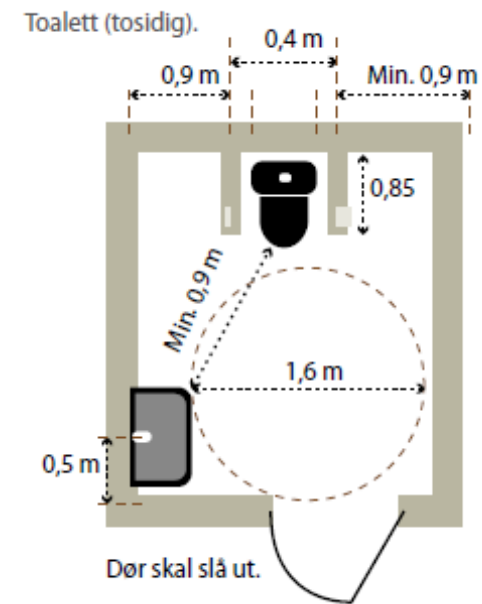
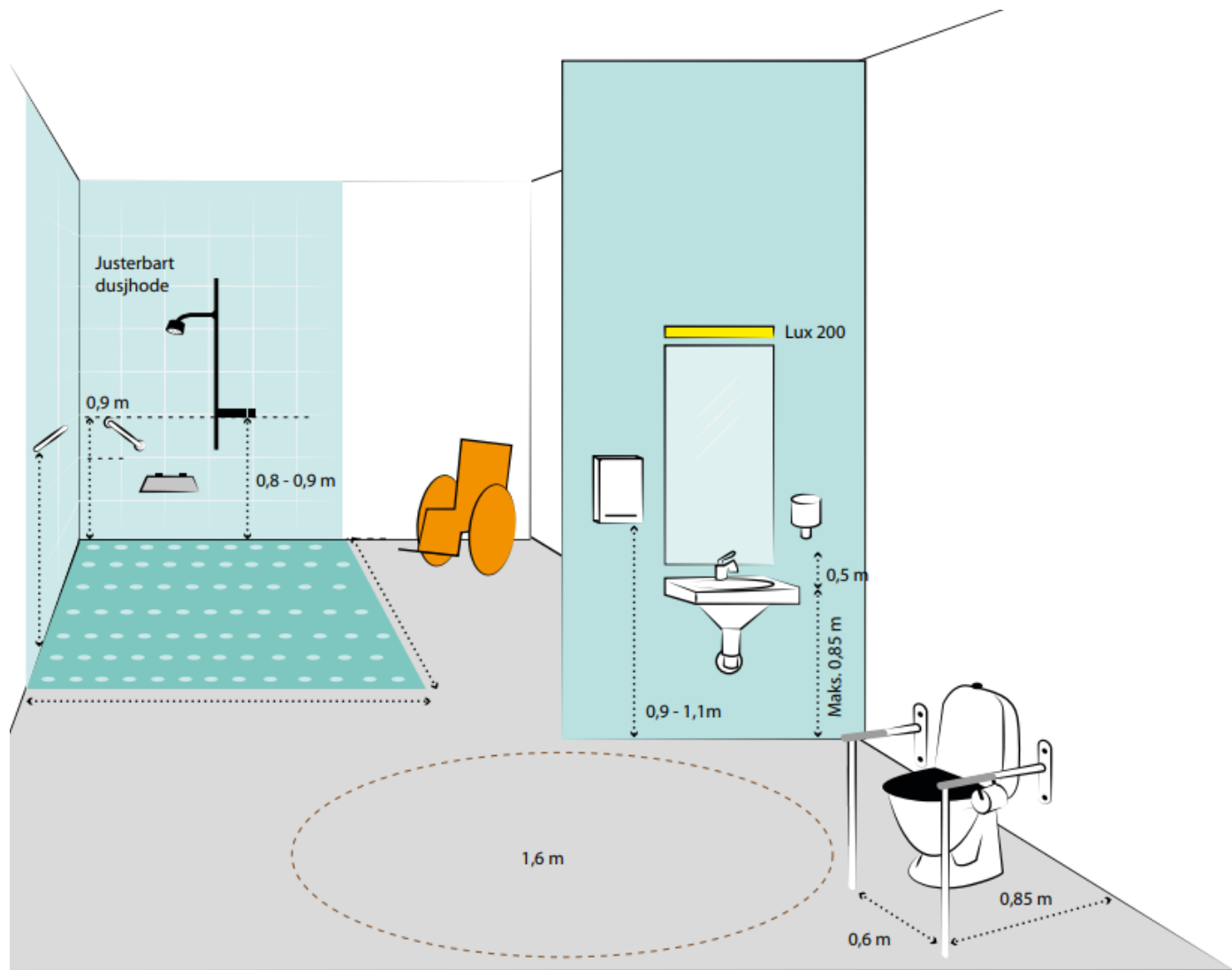
Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2023

For tildeling i 2024

Spillemidler og universell utforming

Husk at:

- alle ønsker i utgangspunktet å kunne klare seg selv.
- et idrettsanlegg skal kunne brukes av alle, inkludert utøvere, publikum, trenere og personer i andre roller som f.eks. speaker eller banepersonell.
- alle skal ha adgang til alle aktivitetsflater, klubblokaler, møterom, publikums- og serviceområder.
- det er viktig å skape et oversiktlig idrettsanlegg som er lett å finne fram i.
- evakuering og rømningsvei gjelder for alle brukere.
- et idrettsanlegg skal fungere like godt for alle både i trening, konkurranse, som tilskuer eller utøver, som en møteplass før og etter trening.
- selv om det ikke er personer med nedsatt funksjonsevne blant brukerne i dag, så kan det hende at det er det i morgen?

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN!

